

Enligt forskare ligger fokus på fel saker i frågan om tjäder och skogsbruk. Det tycks vara viktigare att främja unga kycklingars överlevnad än att koncentrera sig på spelplatserna. Arkivfoto: Kenneth Johansson

I samband med sitt årsmöte arrangerade Sveriges häradsallmänningsförbund under våren en exkursion med fokus på tjäder. Majoriteten av de 150 deltagarna kom från styrelser för någon av landets 60 häradsallmänningar, men även tre forskare bakom en ännu opublicerad rapport om tjäder och skogsbruk deltog.

Erik Petré, sekreterare i förbundet, varför just tjäder?

– Huvudfokus för exkursionen var hur vi ska utveckla brukandet för att säkerställa mångfalden. De flesta häradsallmänningar har längre omloppstider än många andra ägarkategorier och hamnar ofta i dialog med myndigheter om skötsel, reservat, hänsyn med mera. För att få ett konkret exempel valde vi tjäder.

Vilka frågor diskuterades?

ekologiska krav och missgynnas av att gammal skog avverkas och ersätts med plantskog. Fokus ligger på hur spelplatser med närområden ska skyddas från trakthyggesbruk.

– Men på Ulleråkers häradsallmänning bedöms populationen ha ökat genom åren. Det väcker frågan: Hur störningskänslig är tjädern?

– Diskussionen gällde också den ännu inte publicerade rapporten från Naturvårdsverket som lyfter att man lägger för mycket fokus på fel saker när det gäller tjäder.

Finns det några exempel?

– I dag betraktas det som en sanning att tjäderpopulationer ökar med hög andel äldre skog eller hyggesfritt, men vetenskapligt granskade publikationer visar inga indikationer på det. Under de inventeringar som gjorts har man i princip aldrig hittat hönor med obefruktade ägg. Det indikerar att det inte är brist på spelplatser eller spelande tuppar som begränsar populationen.

– Vad man däremot vet är att rävförekomst påverkar tjäderpopulationen.

Kom det upp något som du tror var nytt för många?

– Ja, att den viktigaste faktorn för tjäderpopulationens utveckling är kycklingarnas överlevnad de tre första veckorna. Kyla och regn kan göra att de fryser ihjäl. Skydd mot predatorer och tillgången till lättsmält, proteinrik insektsdiet är det allra viktigaste.

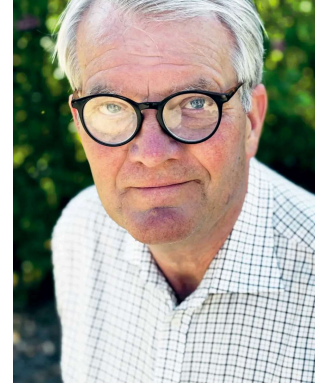
– Det behövs alltså skötselinsatser för att gynna nykläckta kycklingar, som att mer aktivt utveckla och gynna kantzoner mot sjöar vattendrag, sumpskogar, myrar och hållmarker samt minska schablonmässiga underväxtröjningar.

– Det vill säga det är inte spelplatserna som man ska ha fokus på.

Verkar det som att deltagarna nu funderar på att byta skötselspår?

– De funderingarna fanns. Någon överväger att utföra planerade slutavverkningar så länge myndigheter inte beslutat om avverkningsförbud – och samtidigt satsa mer på skötsel som gynnar kycklingarnas miljöer. Kanske till och med skapa nya, övergripande åtgärdsplaner för att öka sannolikheten för kycklingarnas överlevnad.

FOTNOT Texten har granskats av forskaren Tomas Willebrand som tillsammans med Rolf Brittas och Eric Ringaby deltog på exkursionen och är tre av medförfattarna till ovan nämnda rapport.

Eric Petré, sekreterare i Sveriges häradsallmänningsförbund.